

Zestig landen lobbyen bij de VN voor belasting op monetaire transacties (20.9.10)

Een groep van 60 landen, waaronder België, Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië en Japan, gaan een dezer dagen in de top van de Verenigde Naties over de Millenniumdoelstellingen voorstellen dat men een taks invoert op internationale monetaire transacties met de bedoeling fondsen te genereren voor ontwikkelingshulp. Aldus een perbericht van ATTAC Vlaanderen.

Tijdens een bijeenkomst in Parijs begin september verklaarde de Franse minister van buitenlandse zaken, Bernard Kouchner, dat de groep voor de topbijeenkomst rond de VN Millennium Doelstellingen tot een gemeenschappelijk standpunt was gekomen.

De ministers berekenden dat de taks jaarlijks tot 35 miljard dollar voor ontwikkelingshulp zou kunnen opbrengen. Kouchner vertelde aan de verslaggevers: Voor elke 1000 zal de taks die wij aanraden 5 cent opbrengen. Het is niet erg veel, maar wel genoeg om vooruitgang te boeken.

Het globale tekort voor hulp wordt voor de periode 2012-2017 geschat op 340 miljard dollar per jaar (156 miljard voor opvang van klimaatgevolgen in arme landen en 180 miljard voor openbare ontwikkelingsprojecten).

De Franse president Nicolas Sarkozy heeft herhaaldelijk zijn steun betuigd aan het idee maar de leiders van de Europese Unie hadden het moeilijk om er de Verenigde Staten en andere landen van te overtuigen dit op de G20 agenda te zetten. Tijdens de laatste bijeenkomst te Toronto werd het idee nauwelijks besproken maar Sarkozy benadrukte in augustus dat de behandeling ervan één van de hoofdbedoelingen zou zijn tijdens het Franse voorzitterschap van de G20 in Seoel, in november.

Wij weten dat er tegen dat idee afkeer bestaat en dat wij de meest bescheiden optie hebben gekozen, zegde Soraya Rodriguez, de Spaanse staatssecretaris voor internationale samenwerking. Zij vertelde erbij dat de stuurgroep van de 60 landen de taks op wisseltransacties heeft uitgekozen omdat die internationaal het gemakkelijkst te organiseren zou zijn. Die taks die naar schatting jaarlijks tussen 25 en 35 miljard dollars zou leveren, zou geheven worden op transacties in Britse pond sterling, in euros, dollars en yen, en zou de ruggesteun van desbetreffende centrale banken vereisen.

Twaalf van de zestig landen (waaronder België onder impuls van toenmalig minister van Buitenlandse Zaken Yves Leterme) namen de leiding van het project en hebben vorig jaar (oktober 2009 in Parijs) een panel van internationale specialisten aangesteld (waaronder Prof. Lieven Denys die in België al de Tobintakswet schreef) om mogelijke opties uit te tekenen. Hun rapport gaf een monetaire transactietaks (CTT of Currency Transaction Tax) aan als de te verkiezen optie maar bood ook andere mogelijkheden waaronder een taks op de activiteiten in de financiële sector, een taks op de toegevoegde waarde (btw) bij financiële dienstverlening, een taks op een brede waaier van financiële transacties, en een op het nationale niveau geheven enkelvoudige belasting op monetaire transacties.

Tobintaks

Nadat de VS de goudstandaard hadden opgegeven en de dollar lieten zweven, stelde James Tobin, econoom en Nobelprijswinnaar, in 1972 een kleine heffing voor op geldhandel om het speculeren op korte termijn te ontmoedigen en daardoor vooral een stabiliserend effect op de reële economie te hebben. Zijn idee werd toen volstrekt afgewezen en in het beste geval lacherig ontvangen en bleef slapen tot de internationale andersglobaliseringsbeweging ATTAC (Associatief netwerk voor een Taks op financiële Transacties en voor het Aansterken van de Civiele maatschappij) op het einde van de jaren negentig een campagne begon voor de Tobintaks om de financiële markten te ontwapenen.

In België wordt de strijd voor een Tobintaks en vandaag een Financiële Transactie Taks vooral gevoerd onder impuls van FAN (Financieel Actie Netwerk) waarbinnen vooral 11.11.11. en Attac Vlaanderen hiervoor aan de kar trekken. Ook de vakbonden in België zijn altijd voorstander geweest van een taks op monetaire transacties.

Critici hebben gezegd dat om het even welke taks slechts haalbaar zou zijn als alle belangrijkste financiële centra van de wereld die zouden willen heffen. Tot nog toe zijn er geen tekenen dat de VS er enige interesse zouden voor hebben.

De Amerikanen zijn daarin van het grootste belang; maar wij staan niet alleen. Kouchner, er aan toevoegend dat de taks er met de steun van de 60 landen mogelijks zou komen. Talrijke essentiële details moeten nog uitgewerkt worden: wie de inkomsten zou verzamelen en wie deze zou toekennen aan wat voor projecten.

Voor de mondiale sociale bewegingen is dit natuurlijk geen detail maar het speerpunt van een belangrijk democratisch debat liefst op VN niveau. Voor het Europees netwerk ENOFAD (European network on Finance and Development) waarin 11.11.11. en Attac Vlaanderen actie zijn is ontwikkelingshulp niet het doel van deze taks.

Maar wel eerst en vooral de regulering en inkrimping van de financiële industrie.

De opbrengsten van de taks kunnen gebruikt worden voor herverdeling van mondiale publieke goederen, ontwikkeling en strijd tegen de klimaatverandering.

Lobby's van de banken en de bedrijven blijven beweren dat een heffing op financiële transacties deze handel naar andere landen zou verdrijven, dat de handelsvolumes en de liquiditeit zouden verminderen, dat een taks de tewerkstelling in de financiële sector zou treffen en dat die belasting aandeelhouders zou schaden en de wereldeconomie zou afremmen. Zij merken ook op dat een taks moeilijk te innen zou zijn en gemakkelijk te ontwijken.

Deze argumenten zijn telkens opnieuw door allerlei netwerken maar ook door verschillende specialisten en experts weerlegd maar blijven populair bij politici en vooral Ministers van Financiën.

Charles Michel, de Belgische minister van ontwikkelingssamenwerking, verklaarde aan het persagentschap Reuters: Als de politieke wil er is, dan kan het binnen 2-3 jaren geregeld zijn.

Zo hoort u het ook eens van een minister.
Het gaat nu alleen nog om de politieke wil.

.